

กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่ออำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

วารารรรถ ฐาปนธรรมชั้ย *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กลมพร สอนศรี**

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่ออำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสอดคล้องของภารกิจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2551 (ฉบับที่2) กับแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2556) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ เพื่อศึกษาระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และเพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์ข้อมูลแบบเจาะลึกนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาล การสนทนากลุ่มหัวหน้าส่วนราชการและกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล และการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้แบบสอบถามประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อจำนวน 385 คนเพื่อศึกษาระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลมีการจัดประชุมบุคลากรและประชุมสหภาคีประจำทุกเดือน แต่บุคลากรในเทศบาลส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับทางราชการ ในขณะที่ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่ออยู่ในระดับมาก และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถติดตามประเมินการทำงานของเทศบาลได้

จากการศึกษาพบกลยุทธ์ใน 4 ประเด็นได้แก่ 1)กลยุทธ์การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก 2)กลยุทธ์การเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน 3)กลยุทธ์การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ4)กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกการให้บริการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การมีส่วนร่วม พัฒนา เทศบาล

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The objectives of the research, Promoting Strategy of People Participation in the Development of Prongmadua Subdistrict Municipality, were to assess the accordance of promoting mission of people/civil society participation and monitoring and evaluation in accordance with The Determining Plans and Process of Decentralization to Local Government Organization Act (No.2), B.E. 2551 (2008) and the Three-Year Development Plan (B.E.2554-2556) (2011-2013) . The researcher aims to assess the Prongmadua Subdistrict Municipality Office both internal and external. In doing so, the procedures of the people' participation in the development of Prongmadua Subdistrict Municipality will be included and the promoting strategy will also be presented. For qualitative research, the in-depth interviews with mayor and municipal clerk will be conducted as well as the focus Group discussion with chief and councilor. For the qualitative research, which is to study people' participation and their level, the researcher used questionnaires with 385 people living in Prongmadua Subdistrict Municipality. Statistics used for analysis were frequencies, percentages, means and standard deviations were used as statistics for analysis.

The research results showed that there are monthly meetings held by Subdistrict Municipality. However, most of municipal officers are found to have of lack knowledge of regulation. While the public participation spectrum and the participating process of people in Prongmadua Subdistrict Municipality is very high. The result suggests that the majority of people in this area cannot monitor and evaluate works of the municipality.

The study found four aspects of strategic as follows: 1. Strategy of promoting public relation approach, 2. Strategy of providing knowledge to common people, in order to promote public sustainable participation, 3. Strategy of empowerment evaluation and 4. Strategy of building service mindset, to reinforce people participation.

Key word: Strategic Participation Development Subdistrict Municipality

บทนำ

การปกครองของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นลักษณะการปกครองแบบการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด ประกอบด้วย 10 มาตรา ซึ่งในมาตราที่ 287 ได้ระบุว่าประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน ภาคประชาสังคม และการตรวจสอบประเมินผล เพื่อให้มีส่วนร่วมทางการบริหาร มีสิทธิมีเสียงในการดำเนินการปกครองของตนเอง ประชาชนทุกคนมีความเกี่ยวพัน มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นได้ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบของกฎหมาย แบบแผนการบริหารงานมาตลอด การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนจึงมีความสำคัญต่อพวกเขาโดยตรง และถึงแม้การมีส่วนร่วมในภาคประชาชนเริ่มให้มีความสำคัญมากขึ้นในสังคม แต่แนวคิดเก่าๆ ที่ยังคงอยู่ในจิตใจดีสำนึกของประชาชน หรือแม้ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นในการบริหาร ตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ นั้นเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารเท่านั้น เพราะการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจำเป็นจะต้องมีขั้นตอนในการทำงานที่ยุ่งยาก และบางครั้งอาจขัดต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ เจมส์ คลายน(อ้างถึงในวันชัย วัฒนศัพท์, 2544)กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ในเรื่องความคุ้นเคยของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่บางคนกับการตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการต่างๆ โดยไม่ต้องพึ่งข้อมูลจากประชาชน และผู้บริหารหลายคนชอบที่ดำเนินการแบบเดิมๆ เพราะเกิดความไม่สบายใจกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ และรู้สึกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้พวกเขาต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณชนมากขึ้น และมีความต้องการหลีกเลี่ยงความโปร่งใส ในขณะที่ประชาชนเองยังคงมีความเชื่อที่ว่า การบริหารงานท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและนักการเมืองที่พวกเขาได้เลือกไป

ผู้วิจัยเห็นว่าการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียงที่พึงมีพึงได้ในการบริหารการปกครองตนเองนั้น ทุกคนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ตรวจสอบ แก้ไข ป้องกันปัญหาที่เกิดในชุมชน และพร้อมใจที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ความต้องการร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้าน และตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ภาคประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล แต่ที่ผ่านมามีประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองกันน้อยมากนโยบายแต่ละนโยบายถูกกำหนดโดยรัฐบาล และให้บังคับใช้ให้ประชาชนปฏิบัติโดยทั่วกันจนกลายเป็นความเคยชินโดยหน้าที่การบริหารจะต้องเป็นหน้าที่ของรัฐเพียงเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้การที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้แก่ประชาชนมีส่วนร่วม มีสิทธิในการปกครองตนเองโดยประชาชนเองไม่ถึงเห็นความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้ที่เป็นตัวแทนของชุมชนก็คงความเคยชินในการหยิบยื่นให้และกระทำ และไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากเท่าใด ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะทำให้การบริหารการปกครองท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตอบสนองความต้องการของประชาชนสูงสุด

สำหรับการศึกษาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยพิจารณากรณีศึกษาด้วยสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ การขยายตัวของเทศบาล ซึ่งมีการพัฒนาเทศบาลอย่างรวดเร็ว และรายงานผู้ที่เข้าร่วมการประชุม (รายงานการประชุมประจำเดือนในช่วงปีพ.ศ.2554-พ.ศ.2555) โดยพิจารณาจากจำนวนตัวแทนของประชาชน ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆที่เกิดขึ้นในเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ เช่น ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเพื่อให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเทศบาล เพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่นอกเหนือจากยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2551 (ฉบับที่2) ดังนั้นการพัฒนาเทศบาลนอกจากจะเป็นอำนาจหน้าที่ของนักการเมืองและฝ่ายบริหารแล้วนั้น ยังต้องอาศัยประชาชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ โดยพวกเขาจะเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ที่จะขับเคลื่อนให้เทศบาลพัฒนาโดยบรรลุเป้าหมายส่วนรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความสอดคล้องของภารกิจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2551 (ฉบับที่2) กับแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554-พ.ศ.2556) ของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
2. เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
3. เพื่อศึกษาระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
4. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

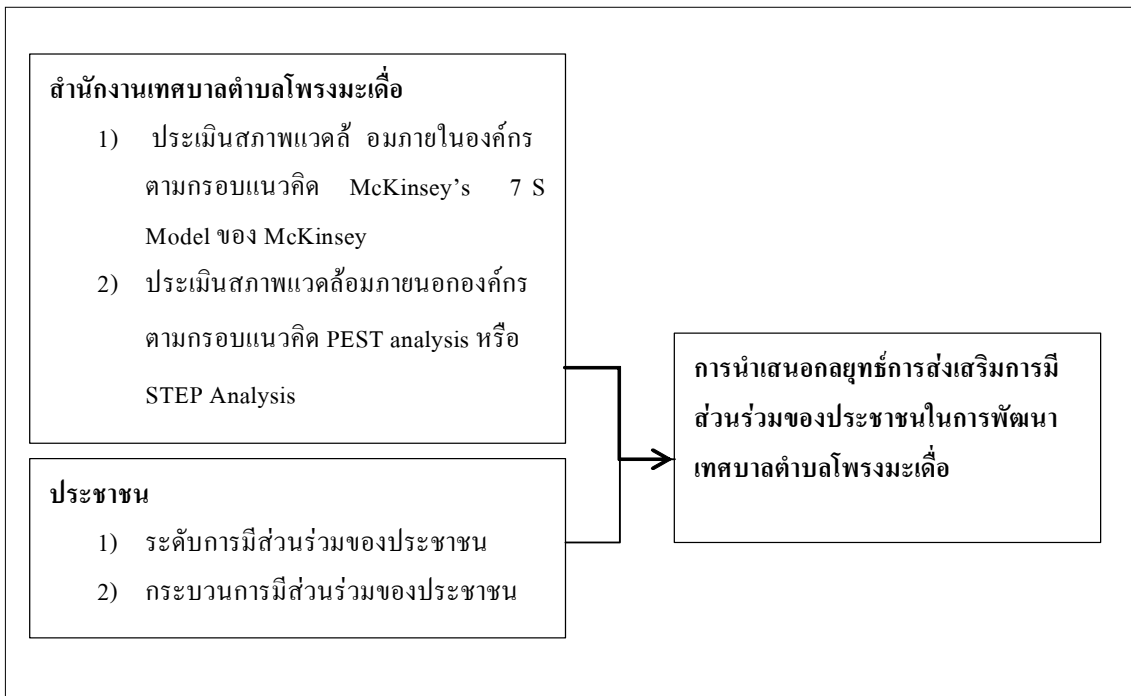
1. การเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมให้แก่สำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยวิธีการสำรวจการระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาซึ่งมาจากการสังเคราะห์จากนักวิชาการหลายท่าน

2. ศึกษาการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยประเมินองค์การตามกรอบแนวคิดของ McKinsey คือMcKinsey 7s Frameworkและการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรตามกรอบแนวคิด PEST analysis หรือ STEP Analysis โดยศึกษาผู้บริหารบริหารและ บุคลากรในสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

3. ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ เป็นการศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมจำนวนประชากรทั้งหมด 10,462 คน จำนวนชุมชน 20 ชุมชนคณะผู้บริหารและบุคลากรในสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ จำนวน 96 คน แบ่งออกเป็น 6ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองการคลัง กองการศึกษา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการช่าง และกองการประปา และสมาชิกสภาเทศบาล

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่ มิถุนายน 2555 – กุมภาพันธ์ 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย



แผนภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรในเขตตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 385 คน ทั้งหมด 20 ชุมชน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของTaro Yamane และการ

วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกนายกเทศมนตรี ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และ ปลัดเทศบาลซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และสนทนากลุ่มหัวหน้าในแต่ละส่วนราชการ จำนวน 6 คน และกลุ่มตัวแทนจากสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 3 คน ผู้ที่ให้อข้อมูลในด้านการบริหารจัดการทางการเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ซึ่งประกอบด้วย ระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโดยการใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามวิธีของ Likert ซึ่งผู้วิจัยแบ่งคะแนนของการรับรู้ออกเป็น 5 ระดับ และส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

2. แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดรายละเอียดของคำถามโดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อทั่วไป และการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งคำถามจะมีลักษณะของคำถามแบบปลายเปิด(open-ended question)โดยให้อิสระให้กับผู้ตอบคำถามการวิจัยได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวทางเชิงอุปนัยหรือเชิงตรรกะ (Inductive analysis) ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 2 วิธีคือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย (SPSS for windows) ประมวลผล เพื่ออธิบายข้อมูลที่ทำให้เราทราบถึงคุณลักษณะของตัวแปรที่แสดงในแบบสอบถามโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean)และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่านัยสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ที่ระดับ 0.05 และข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาสรุปผล เพื่อเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยศึกษาการบริหารจัดการเทศบาลโพรงมะเดื่อ และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 11 คน ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และสมาชิกสภาเทศบาล โดยการวิเคราะห์จะวิเคราะห์เนื้อหา (Content) ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม(Focus Group Interview)รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งจากเอกสารทาง

ราชการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลด้านบริบทสภาพแวดล้อม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยศึกษาตามตัวแปรต่างๆ ในกรอบแนวคิดเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์วิจัย

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่ออำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีดังนี้

1. การกิจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2551 (ฉบับที่2)ทั้งในได้แก่ ประเด็นที่หนึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและประเด็นที่สองการตรวจสอบติดตามประเมินผลของประชาชนโดยการจัดกิจกรรม/โครงการ มีความสอดคล้องกับกับแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2556)ของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อพบว่า การบริหารจัดการเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อสรุปได้ตามการวิเคราะห์SWOT Analysisดังนี้

1) จุดแข็งของการบริหารจัดการภายในเทศบาล พบว่า มีความชัดเจนในนโยบายและวิสัยทัศน์ การกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความคล้องกับระเบียบจากส่วนกลางบุคลากรส่วนใหญ่คือประชาชนในพื้นที่ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน มีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญ มีการประสานการทำงานของบุคลากรทุกฝ่าย การให้รางวัลและสร้างบทลงโทษการจัดประชุมบุคลากรประจำทุกเดือน มีการจัดประชุมสหภาพประจำทุกเดือน และการทำงานร่วมกันเป็นทีม

2) จุดอ่อนของการบริหารจัดการภายในเทศบาล พบว่างบประมาณไม่เพียงพอ บุคลากรบางส่วนขาดประสิทธิภาพ บุคลากรในระบบอุปถัมภ์ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน การขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระเบียบกฎหมายของบุคลากรฝ่ายบริหารทางการเมือง การสื่อสารที่ผิดพลาดกับประชาชน

3) โอกาส/ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารจัดการ พบว่าข้อกำหนดมีการส่งเสริมให้มีการจัดเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น มีสถานประกอบการเข้ามาลงทุนในเขตเทศบาลมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากรที่จดทะเบียนส่งผลให้เทศบาลได้รับเงินอุดหนุนค่าเฉลี่ยรายหัวต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเทศบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจัดเก็บภาษี เทคโนโลยีส่งเสริมการปฏิบัติงาน และโครงการทางด่วนไปสู่ท่าเรือทวายส่งผลดีทางด้านเศรษฐกิจ

4) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ พบว่านโยบายของรัฐบาลมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ ความไม่เป็นธรรมในเรื่องสิทธิสวัสดิการของบุคลากร ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจกฎหมายและระบบการปฏิบัติงานของข้าราชการ การเกิดหนี้มากขึ้นของประชาชน การเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และน้ำท่วมขัง วิถีชีวิตของคนพื้นเมืองเริ่มเปลี่ยนแปลงไป และในอนาคต

โครงการทวายอาจจะส่งผลเสียให้เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อในด้านการบริหารจัดการ และด้านสังคม

3. การศึกษาระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ดังนี้

ตาราง 1 ความคิดเห็นของประชาชน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	SD.	
การมีส่วนร่วมในระดับข้อมูลข่าวสาร	3.77	.846	มาก
การมีส่วนร่วมในระดับการศึกษาหรือ	3.48	.864	มาก
การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามาจับทบาท	3.56	.886	มาก
การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ	3.56	.872	มาก
การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชน	3.39	.911	ปานกลาง
รวม	3.55	.751	มาก

จากตาราง 1 พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลในภาพรวมในระดับมาก (\bar{X} = 3.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในระดับการเสริมอำนาจเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นต่อด้านการมีส่วนร่วมในระดับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด (\bar{X} = 3.77) รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในระดับเข้ามาจับทบาทและการมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือในระดับความคิดเห็นเท่ากัน (\bar{X} = 3.56) และมีความคิดเห็นต่อด้านการมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชนน้อยสุด (\bar{X} = 3.39) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 2 ความคิดเห็นของประชาชน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ในกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	SD.	
การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	3.77	.873	มาก
การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม	3.49	.812	มาก
การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน	3.54	.897	มาก
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน	3.42	.873	มาก
รวม	3.56	.773	มาก

จากตาราง 2 พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการพัฒนาเทศบาลในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ($\bar{X} = 3.77$) มากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.54$) และมีความคิดเห็นต่อด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ($\bar{X} = 3.42$) น้อยสุด

ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่งปัญหา/อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเข้าร่วมในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ การประชาสัมพันธ์ของเทศบาลไม่เข้าถึงประชาชน และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ประชากรแฝงที่เข้ามาในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมกับทางเทศบาล การเดินทางเข้าร่วมโครงการกิจกรรมกับทางเทศบาลไม่สะดวก เป็นต้น ประเด็นที่สองข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ตัวแทนของประชาชนควรนำข้อมูลข่าวสาร การดำเนินโครงการกิจกรรมของทางเทศบาลกระจายสู่ประชาชนในชุมชน และเทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมกับเทศบาลเพิ่มมากขึ้น

4. การนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อโยพิจารณาการผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น จนได้เป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้ตั้ง ตาราง 3 กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ			
กลยุทธ์การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก	กลยุทธ์การเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน	กลยุทธ์การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกการให้บริการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน
<p>เป้าประสงค์ เพื่อให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลอย่างทั่วถึง และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้ทุกโครงการ</p> <p>โครงการ/กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย 2) การประชาสัมพันธ์ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ 3) การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสารสนเทศ 4) การขอความร่วมมือสถานประกอบการในเทศบาลประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล 5) กลุ่มอาสาสมัครชุมชนช่วยตรวจสอบ ดูแลเครื่องกระจายเสียงภายในชุมชน 6) การจัดวางปฏิทินการปฏิบัติงานของเทศบาลให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน 	<p>เป้าประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเทศบาล และเพื่อป้องกันการถูกหลอกลวง หรือการรับข้อมูลที่ผิดๆ</p> <p>โครงการ/กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทุกระดับ 2) การจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในทุกประเด็น 3) การฝึกอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และกลุ่มเครือข่าย เรื่องภาวะผู้นำ และหน้าที่ความรับผิดชอบ ในฐานะผู้นำชุมชน 4) การจัดอบรมแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ (CoP) ตามกระบวนการ Knowledge Management (KM) 5) การสร้างความตระหนักแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาล 	<p>เป้าประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล</p> <p>โครงการ/กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การส่งเสริมให้มีการจัดประชุมภายในชุมชน หรือ 2-3 ชุมชนร่วมกัน ทุกๆ 3 เดือน 2) การจัดเวทีประชาคมครั้งใหญ่ประจำปี โดยให้ชุมชนทั้ง 20 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรุปแผนงานประจำปี และเสนอแผนงานประจำปีต่อไปพร้อมกัน <p>การจัดแบบสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการ/กิจกรรมที่พวกเขามีส่วนได้ส่วนเสีย</p>	<p>เป้าประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรในเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อทุกระดับให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน และปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการให้มีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น</p> <p>โครงการ/กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับในการให้บริการประชาชน 2) การจัดอบรมบุคลากรทุกระดับในเทศบาลในเรื่องการปฏิบัติงานตามระเบียบ ให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 3) การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรตามกระบวนการ Knowledge Management (KM)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมสามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารงานของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ประเด็นที่หนึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มาจากโครงการ/กิจกรรมที่ทางเทศบาลได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ซึ่งเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเสนอปัญหาและความต้องการ และส่งผลประโยชน์ต่อชุมชน และประเด็นที่สอง การตรวจสอบติดตามประเมินผลของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในเรื่องแผนพัฒนาฯ งบประมาณรายจ่าย ประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง ในโครงการการจัดตั้งศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อหรือการจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ประจำปีงบประมาณ 2555 เพื่อเป็นศูนย์รวมการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการซื้อหรือการจ้าง ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง และจัดโครงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนรับรู้รับทราบการจัดทำแผนพัฒนาและการดำเนินกิจการของราชการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551) เรื่องแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2551 (ฉบับที่ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน/ประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล ในกรอบแนวคิดและภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ

1) จุดแข็งของการบริหารจัดการภายในเทศบาล ได้แก่ความชัดเจนในนโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ผู้การแปลงนโยบายไปปฏิบัติการมีกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับระเบียบจากส่วนกลาง และตามความต้องการของประชาชน โดยเริ่มจากการทำประชาคมเพื่อทราบปัญหาและความต้องการต่างๆจากประชาชน ทั้งนี้เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อจะมีการกำหนดยุทธศาสตร์ตามโครงสร้างการบริหารจัดการขึ้นมา บุคลากรส่วนใหญ่คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วตอบสนองความต้องการของประชาชน การแบ่งงานกันทำตามแต่ละฝ่าย แต่ละหน้าที่ความรับผิดชอบและความชำนาญของบุคลากร มีการประสานการทำงานของบุคลากรภายในแต่ละฝ่าย และระหว่างส่วนราชการและส่วนการเมือง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ มรุต วันทนการ(2547) เรื่องบทบาทหน้าที่ของสภาเทศบาล และส่วนงานราชการ การให้รางวัลให้แก่บุคลากรที่มีพฤติกรรมพึงประสงค์ และสร้างบทลงโทษให้กับบุคลากรที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และบังคับใช้มาตรการบทลงโทษตามระเบียบ การจัดประชุมบุคลากรทุกฝ่ายในเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อและจัดประชุมสหภาคีประจำทุกเดือน และการทำงานร่วมกันเป็นทีมและความสนิทสนมของบุคลากรเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ซึ่งมีความสอดคล้องกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(2551) เรื่องแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2551 (ฉบับที่ 2)ด้านการถ่ายโอนบุคลากรและ พัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลส่วนท้องถิ่น

2) จุดอ่อนของการบริหารจัดการภายในเทศบาล ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน บุคลากรบางส่วนขาดประสิทธิภาพในการทำงาน บุคลากร ในระบบอุปถัมภ์ขาดทักษะในการปฏิบัติงานการขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระเบียบกฎหมายของบุคลากรฝ่ายบริหารทางการเมือง และการสื่อสารที่ผิดพลาดกับประชาชน เช่น เรื่องข้อมูลข่าวสาร การปฏิบัติงาน กฎระเบียบของเทศบาล มีสอดคล้องกับสุภัทรมาศ จริยเวชช์ วัฒนา(2547) กล่าวว่า บุคลากรในเทศบาลจะต้องมีการประพฤติปฏิบัติตนเหนือกว่าบุคคลที่เป็น ประชาชนทั่วไป คือ ระเบียบวินัย การควบคุมในการปฏิบัติตนทั้งในด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงาน

3) โอกาส/ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารจัดการ ได้แก่ ข้อกฎหมายมีการส่งเสริมให้มีการจัด เก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น มีสถานประกอบการเข้ามาลงทุนในเขตเทศบาลมากขึ้น เช่น โรงงาน บ้านจัด สรร ส่งผลให้ประชาชนมีงาน และเศรษฐกิจเติบโตขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากรที่จดทะเบียนส่งผลให้ เทศบาลได้รับเงินอุดหนุนค่าเฉลี่ยรายหัวต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น มีสถานประกอบการจำนวนมาก ทำให้รายได้เพิ่มมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งเสริมการปฏิบัติงานในแง่ ความประหยัด ความ สะดวกรวดเร็วโครงการทางด่วนไปสู่ท่าเรือทวายส่งผลดีทางด้านเศรษฐกิจให้กับเทศบาลตำบลโพรง มะเตือมากขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับมรดุ วันทนากร(2547) กล่าวถึง ฐานะทางการคลัง ภาษี และ งบประมาณของเทศบาลจะดีขึ้นเนื่องด้วยปัจจัย3ประการ ได้แก่ 1) เทศบาลจะมีเงินที่ได้รับจากการ ถ่ายโอนมาจากรัฐบาล และส่วนภูมิภาค 2) เทศบาลจะมีฐานภาษีและสัดส่วนภาษีที่กว้างขึ้น อันเป็น ผลมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และ3)เทศบาลจะมีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษี เพิ่มมากขึ้น

4) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลมีผลต่อการจัดสรร งบประมาณของเทศบาลตำบลโพรงมะเตือ เพราะมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น ข้าราชการท้องถิ่นได้รับสิทธิ สวัสดิการไม่เท่าเทียม เมื่อเปรียบเทียบกับข้าราชการพลเรือน และภาระหน้าที่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ เข้าใจกฎหมาย และระบบการปฏิบัติงานของข้าราชการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวันชัย บุญสุรัตน์ (2539) กล่าวว่า องค์กรเทศบาลมีการพัฒนาการที่ค่อนข้างช้าและหยุดชะงักในบางช่วงโดยเทศบาล ต้องประสบกับปัญหาหลายประการ นอกจากนั้นเทศบาลตำบลโพรงมะเตือยังมีอุปสรรคในเรื่องปัญหา การเกิดหนี้มากขึ้นของประชาชน การเข้ามาของหมู่บ้านจัดสรร บ้านอาศัย สถานประกอบการทำให้เกิด ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และน้ำท่วมขัง วิถีชีวิตของคนพื้นเมืองเริ่มเปลี่ยนแปลงไป และในอนาคตโครง การทวายอาจจะส่งผลเสียให้เทศบาลตำบลโพรงมะเตือในด้านการบริหารจัดการ และสังคมในการเวน คืนที่ดินเป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ (2536) กล่าวถึงปัญหาของเมือง เชียงใหม่ทั้งหมดเป็นผลพวงของนโยบายที่ผิดพลาดที่รวมความเจริญของภาคเหนือตอนบนทั้งหมดไว้ ในเมืองเชียงใหม่

3. การศึกษาระดับ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ดังนี้

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเทศบาลในอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในทุกๆระดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ(2546) พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งทำบทบาทได้ดีพอสมควร มีการจัดทำวิสัยทัศน์ นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น มีทั้งการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น การจัดกระบวนการทำแผน การออกแบบสอบถาม การลงพื้นที่พบปะกับชาวบ้าน มีการกำหนดแผนครอบคลุมหน้าที่ตามกฎหมายการกระจายอำนาจ ในขณะที่การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับโกวิท พวงงามและคณะ(2551) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมประชุมประชาคมทุกภูมิภาค 9จังหวัดมีเพียงร้อยละ 18 ซึ่งผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมมีลักษณะการเสนอความคิดเห็นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และเสนอปัญหาต่อโครงการเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น

2) กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับเทศบาลทุกขั้นตอน ตั้งแต่การค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การปฏิบัติงานร่วมกัน และการติดตามประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับมนตรี กาญจน์บริรักษ์ (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการปกครองในระบบประชาธิปไตย และปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรคในกระบวนการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมนั้นก็กำลังเป็นเรื่องใหญ่สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่กำลังสร้างประชาธิปไตยอยู่ในเวลานี้ ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานแม้ว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับระปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับปัทมา สุภก่าปังและคณะ (2552) กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่าการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบ คือไม่เปิดช่องให้ประชาชน โดยเฉพาะสื่อมวลชนท้องถิ่น ได้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

สรุปผลการศึกษาวิจัย

ภารกิจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ประชาสังคม และการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2551 (ฉบับที่2)ในประเด็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและประเด็นการตรวจสอบติดตามประเมินผลของประชาชนโดยการจัดกิจกรรม/โครงการ มีความสอดคล้องกับกับแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2556)ของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ โดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ พบจุดแข็งในเรื่อง ความชัดเจนในนโยบายและวิสัยทัศน์ มีความคล่องกับระเบียบจากส่วนกลาง มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน และ

ด้านการบริหารบุคลากร พบจุดอ่อนในเรื่องประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร และมีโอกาสในเรื่องการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ส่งผลดีทางด้านเศรษฐกิจ การจัดเก็บรายได้ และพบอุปสรรคขององค์กรในเรื่ององค์กรไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบราชการ และปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการเพิ่มขึ้นของประชาชน ในขณะที่ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในระดับการเสริมอำนาจเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก

การนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ แบ่งออกเป็น 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก 2) กลยุทธ์การเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน 3) กลยุทธ์การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 4) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกการให้บริการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และควรสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายทางสังคมให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเครือข่าย ที่มีวัตถุประสงค์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อควรศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกกรณี ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และควรจัดให้มีการประชาคม ประชาพิจารณ์ หรือการดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆ ในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์

เอกสารอ้างอิง

โกวิท พวงงามและคณะ. (2551). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. โครงการตำรา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านการถ่ายโอนบุคลากรและพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลท้องถิ่น. สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ภาคประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

เจมส์ แอล เครย์ตัน. (2544). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. โดยวันชัย วัฒนาศัพท์.

พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์. (2536). *เชียงใหม่ : เอกนัครระดับภูมิภาคเอกสารเพื่อการศึกษาและ แก้ไขปัญหาท้องถิ่น*. โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มนตรี กาญจน์บริรักษ์. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบล ท่าล้อ อำเภอนาทม จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มรุต วันทนากร. (2547). *หมวดที่ 3 พัฒนาการและรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย: ลำดับที่ 3 เรื่องเทศบาล*. ใน *สารานุกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (เล่ม 9, 23-70)*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า

วันชัย บุญสุรัตน์. (2539). *นโยบายการกระจายอำนาจของรัฐกับทิศทางการพัฒนาเทศบาล*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา. (2547). *ศึกษาการบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2546). *การประเมินความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจ : กรณีศึกษา 9 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ขอนแก่น : หจก.ขอนแก่นการพิมพ์.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาววารารรณ ฐาปนธรรมชัย
วัน เดือน ปีเกิด	12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2532
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2550-2553 สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2554-2556 รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ
ที่อยู่ปัจจุบัน	394 ถนน25มกรา ตำบลบ่อพลับ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
เบอร์โทรศัพท์	08 7400 1005
อีเมลล์	angle_zar@hotmail.com
